چیرۆک

حەمە فەریق حەسەن

پەلکزەردێک بە مایۆی سوورەوە

پەلکزەردێک بە مایۆی سوورەوە

دەشێ سروە بای دەریا. هەتاوی دەمەو نیوەڕۆ تەواوی شەپۆڵەکانی ئاماڵ زیویی هەڵگێڕاوە... وردە شەپۆل لەسەر ئاوازی با لە سەمای بێ پسانەوەدان. هەزاران کەس، متووی دەریا و هەتاو، بە توێی مایۆی ڕەنگاوڕەنگ و چاویلکەی هەتاوەوە، پێخاوس، جەستەیان بەمەرهەمی دژەخۆر هەنووە. دوور لەنێو سەوزەگیا گەش و ڕەنگ تێردا هەڵاژاون یان دەخۆن و دەخۆنەوە، نزیک لە نێو لمی دەم کەناردا، لەگەڵ تیشکی خۆردا ئارام و هاوئاەنگن، دەریاو کەناریان پێ ئاوەدان و ڕەنگاوڕەنگە... چەند پڕ ئەفسوونە ئەم دەریا بەبریسک و هووره... لە سروشتی بڵێسەی نارنجیی ئاگردایە، زۆر لەخۆم دەکەم، کەچی هێشتا هەر ناتوانم پشتی

تێکەم... ژنەکەم لەوێ، لەنێو چیمەنەکەدا پان بۆتەوەو هەیتا هەیتا دەستم لێ هەڵدەتەکـێنێ و بانگم دەکـا، (کـارا، کـارا، وەرە چایی دەمـــبـووە!) چا خـواردنەوەی دەم کـەناری دەریا... چایی ناوکـتـری... بە خـەڵووزی بەردین دەمکراو... وەلێ بەدەست خۆم نییە، پشـتاوپشت لە دەریا دەکشێـمەوە، چ نهێنییەکە، بۆچی دەبێ ڕووم هەر لە شینایی تەڕی دەریابێ...

دەشێ خۆشیم بە مەزنییـەکەی بێ، یان بخوازم بەڕەنگە درەوشاوەکـەی چاوانم برێژم و ناخیشمی پێ لەخەوش بشۆمەوە. ڕەوە شـەپۆل لە سـوپای تەیار دەچێ، تیپ لەدوای تیپ جەنگاوەر بەرەو شەڕگە بەڕێ بکاو هێشتا هەر لە داوە تیـپی دیکەی یەدەک چاوەڕوانی فـرمـانن و دەخـوازن بەرەو کـەناری سپاترەنگ، ڕووەو وشکانی سینگ بکوتن. پێدەچێ ڕۆژێک دابێ، تەواو زەوی بەژێر هێـرشی دەریاوە ببێ و دەریا وشکایی قـووت بدا... بەشـوێن یەکـدا فـڕۆکـەی ڕێبوار، سپی سپی و سوور سوور لەم ئاسـتـەدا بەسـەر دەریادا هـەڵدەفـــڕن و دەنگیـــان دێ، ئەوان لەم ئاســـتـــەوە دەچنە ناو دەربەندە هەواییەکان...

لەم کـەنارە خـەون و خـەیاڵ جڵـەویان بۆ شل دەبێ... زیندە خـەونەکـان دەزێن... ئەم شـەپۆلانە ئەوەی بەلایانەوە گرنگ بێ، ئەگەر بۆ تاوێکیش بووبێ سـەر ڕووی دەریا بکەون و جوانی تافی هەڕەتی خۆیان بنوێنن. ئاون لەتافی فڕین و هەڕەتی لڤین و خرۆشی خۆیاندا، تاوەو دوا تێکدەکشێن، بلا بمرن...

شـاخـەی گـڕیش بەڕووی شین و نارنجی و سـوورەوە وەک شـەپۆلی دەریا مـتووی هەڵکشانە ڕووەو ئاسمان. شەپۆلەکان ئاون، تەمەنی شیرینی خۆیان بە تاوێ جـوانیی دەگۆڕێنەوە. ژیان و جووڵەش بۆ خـەیاڵی مـتی ئەو مـەردمە دەگێڕنەوە.

لەودیو هۆ ئەو سنوورەوە، کە لێرەو لەوێ بە گۆی پلاستیکی نارنجی دیاری کراوە، بەلەمـە سپییە سـەر ئاوەڵا خـێراکان بەشوێن خۆیاندا ڕووی شینی دەریا مینا شـیر سپی هەڵدەگێڕن. پڕێ ئەولاتر کوڕان بەلەمی چارۆکەداری سـپی سـپی داژوون. ئەوان لەپێش خـەڵکی کـەنار گرتوودا بە کـیـژە پەلک زەردەکـانی هاوڕێیـانەوە لێـهاتوویی خۆیان لە دەریاوانیدا دەنوێنن. ئەم لاوە بەلەمـڕانانە ئەو دەریا بێ سنوورەیان کـردۆتە باخـچـەی مـاڵەکـەیان و

بەئارەزووی خۆیان پیاسەی پێدا دەکەن. شەپۆلی زیوین و کوژەکەیی و کریستالی هەدادانیان نییە. بە خەیاڵمدا نایەت هیچ یاری و مەزاقێکی سەر زەوی هیندەی مەلەوانیی تەنکایی و بەلەمڕانیی دەریا خەمڕەوێن بێ. دەریا بە سیحر و هێزێکی نادیارەوە، بۆ لای خۆیم کێش و سەرقاڵ دەکا. ئەم وردە شەپۆلانەش دەستەکانی دایکم دێنێتەوە یاد، ڕامدەژەنن و دەمدەنە دەست جیهانێکی بێ وێنە، بێخەم و پڕ لە ئەفسوون...

به مایۆی شینەوە، لە کەناری دەریایەکی کووژەکەیی، لەبان لمێکی کاهیڕەنگ، دڵۆپەی ئاو بەبالآمدا ڕێچکەی بەستووە و دوور بۆ قووڵایی دەریا دەڕوانم. ئەوا گوزوگومەت بەرزە شەپۆڵێک لە دووڕا بەدیارکەوت بەرەو کەنار سینگ دەکوتێ، شەپۆڵێکە لەوانی دیکە ناچێ، پێدەچێ لەو جێیەوە شینایی ئاسمان و شینایی دەریا تێکەڵ دەبن بەڕێوەبێ. با خێراتر هەڵدەکا و شەپۆڵ هاشەی دێ، وەک بیەوێ شۆقێکی قایم لە کەڤرە ئاوەسووەکان بسرەوێنێ و ئەوجا هەڵکاتە سەر کەنارە لمینەکە. وا گەیشتە جێ، بەرزە شەپۆل... کێشایە دەم لێوارەکان، سپی هەڵگەڕاو بەخێرایی چەند هەنگاوێک لە کەناری تێپەڕاند... کەنار تواناو هێزی هەڵمژی و شەپۆل شکایەوە... وەلێ لەتافی کێشانەوەدا کووپەیەکی لەدەم کەنار، ڕێک لەبەر لووتما جێهێشت.

قەدەرێک حەپەسام و بەدیارییەو دۆشدامام، سەرنجی دەوروبەرم دا، کەسێ مرخی لێ خۆش نەکردبوو. بۆیە لێی کەوتمە گومانەوە. وەلێ کاتێ قوڵفی کووپەم بەدەستەوە هات ناچار بووم بڕوا بە چاوەکانم بهێنم. ئیدی قوڵفەکەیم گرت و مرخێش مرخێش بۆ ناو قوڵایی لمی کەنار ڕامکێشا... کاتێ بە ترس و گومانی تێکەڵ بە چاوەڕوانیی ڕووداوێکی کوتوپڕ، قەپاغەکەیم لادا، تەمێکی لوولی خۆڵەمێشی لێوە بڵند بوو... پاش چەند هەناسەیەک دێوێ، لێی دەرپەڕی هێندەی کێوێ... بەپەلە چەندین ژنی بالآ شووشی بێ مەمک بەندو کچۆڵەی پەلک زەردی جەستە برونزیی بە توێی مایۆی سوورەوە، لەتەک سەگە تیسکنە بەنازەکانیاندا پەیدابوون و کەوتنە هەناسە هەڵکێشانی ئەوق بوون و حەپەسان... منداڵی لایپڕەسەنی سوورو سپیی بە چاویلکەی هەتاوەوە ئاپوورەیان لێمان دابوو. دێوی تایین قاوەیی و تیسکن، چاوەیل سوور، هەریەکە و هێندەی دەمی مەنجەڵێک. پێکانی جارەها پانتر لەپێی ورچەکانی

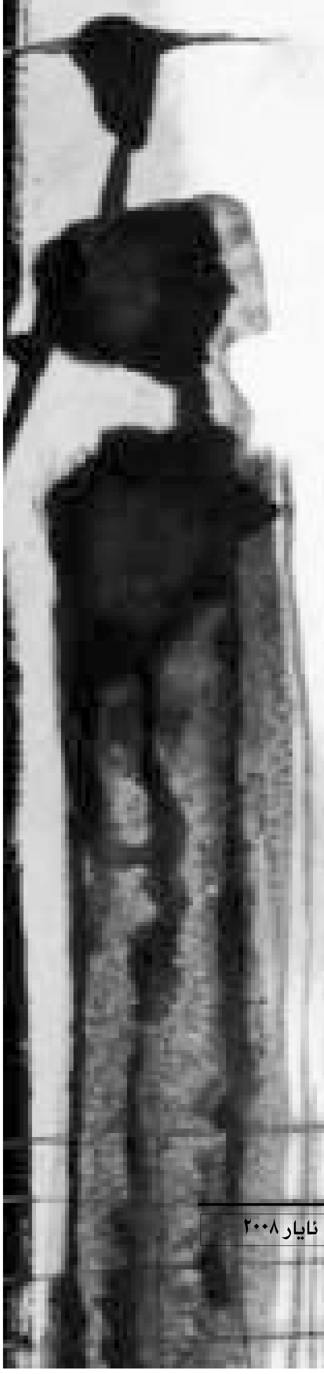

جەمسەری باکوور. دێو گرماندی و کەڵبە قوڵینگییەکانی دیارکەوتن... قیژەی ماسیگرە و شڵپوکۆی شەپۆل و هارەی فڕۆکەی بەژێر نرکەی خۆیەوە کرد. دێو لە سەرێڕا بۆی دەڕوانیم ومنیش لەبەرپێیدا مابوومەوە سەر بوونەوەرێ هێندەی گزگلێک.

« دەی مرۆڤ فەرمان بدە، چیت دەوێ تاکو هەر ئیستا لەبن عەرد بێ بۆتی بخەمە سەر عەرد!»دەلەرزیم... بڕوام دەکردو بڕواشم نەدەکرد... نازانم بۆچی لەو دەمەدا لێم نەپرسی، «تۆیەک لەم کەناری دەریای باکوورەدا چلۆن فێری ئەم کوردییە جوانە بووی؟ یان جەنابی دێو بە چدا زانیت ئەز کوردم؟» نانا... لە هەیبەتا زەینم بۆ ئەم پرسیارانە نەچوو... لەو کەناری دەریایەشدا تەنیا منی تێدابووم سینگ و پشتی تووکن بێ، ڕەنگە بەوەدا زانیبێتی کوردم، بە کاریگەریی شکۆ و سەروسیمای جەنابی دێو، تەواوی حەشامەتی کەنار دەریا دووچاری ترس و سەرسوڕمان هاتبوون. کەچی شتاقیان زەنگیان بۆ پۆلیس لێ نەدا. چاوەڕوانی پێشهاتێکی مەترسیدار بوون و هەناسەیان ڕاگرتبوو، بێدەنگ دەیانڕەوانی... دێو بەچاوی سوورەوە، لەمنەوە چاوەڕوانی وەڵام بوو. چەند جارێک چاوم گلۆفت، کۆکیم و گەردنم هەڵێنا. لە ژێڵدا بە بالآیدا نیگام سەرخست، دیتم دێوێکی ڕاستەقینە بەدیارمەوە منیا کێو هەڵچووە. بە دڵە لەرزەوە بە خەیاڵمدا هات و وتم:

«بێ جایی نەبێ، دەکرێ بمگەیێنیتە لێواری گۆمە گێژەی سەر چەمی دێوانە؟» دێو وەک هەوری سەروەختی بەختەباران بەیەکیدا داو گرماندی، «تۆ مەبەستت لە گۆمە گێژەی چەمی دێوانەی لایی زەردیاوایە، وانییە؟» منیش وتم، « ئائا دەمخۆش... دەق مەبەستم ئەوێیە!»بێگومان ئێستا بەری لای چیای بە لەرزەک پەرژێنە. کەناری بە قرژانک و بۆق ئاوەدانە... لە دوور ڕا قاسپەی کەو و ویتەی سوێسکە دێ و... عەینە مەل و کەندەسمە ئاسمانی ئەوێیان ڕەنگاندووە... لەبن هەر دەوەنێکدا زریوەی وردە مەل دێ... خشەی خشۆک و زریکەزریکی کولەو مەشکە دەڕەو تانجی پێغەمبەر دێ... لە خۆشییاندا دەمودەست بەزەینما نەهات بڵێم، خۆتۆ ئەو ڕێگە دوورە هەر دەبڕی، دەبا ژنەکەشم لەگەڵماندا بێت... هەموو کاتێ ئاوەز مێوان نییە نا... یان هیچ نەبێ نەمکرد پێی بڵێم، جەنابی دێو بەڵکو بەفڕکانێ پڕ بەو

کووپەیەی لەمەڕ خۆت لیرەم بۆ بێنی وبێیتەوە... ڕاستت دەوێ پرسیاری یەکەمیشم هەر لەجێی خۆیدا نەبوو، باش بوو نەمدایە ڕووی، ئاخر ئەوە دێوە نەگاڵتە، دێویش گەرەکە هەموو زمانەکان بزانێ... لە پڕێکا هاڕاندی و گرماندی « هەر ئێستا خۆت هەڵدەرە سەرپشتم کارا؟»تمەس ناویشم دەزانێ... دیارە چۆن زانیی کوردم ئاوەهاش ناوم دەزانێ. ئەو وەک کێوێک لە پێشمدا هەڵکشابوو... ناخۆم نەگۆڕی... هەر بە تۆیی مایۆ شینەکەمەوە... بێ ئەوەی لەخۆم بپرسم، زەردیاواومایۆ؟ پرسیشم بەژنەکەم نەکرد... هەر لە خەیاڵیشما نەمابوو... وتم، گەشتێکی مێژووییەو هەرگیز لە چاکەی دێو دەرناچم... هەر لە حەنای خۆم بیست سی هەنگاوێ کشامەوە، ئەو حەشامەتەش لە چاوەڕوانی پێشهاتێکی دراماتیکی هەستیان ڕاگرتبوو... تفم لەناو لەپم کردو وتم «گۆمە گێژە خۆت بگرە واهاتم!» بە هەموو هێزمەوە گوڕم بەستەوە و بە خێرایییەکی زۆر تێتەقێنە تاکو هەر بەو خێراییەی غارم دەدا یەکسەر بازبدەمە سەرپشتی دێو.

بێجگە لە کاک دێو کەسی دیکە نەیدەزانی چی دەڵێم و بە چ زمانێک دەدوێم... نەمزانی بۆچی لەم هەراو هەنگامەیەدا ژنەکەم مێش میوانی نەبوو. ئەو یەک بست چییە لەجێی خۆی لەناو ئەو چیمەنە شێدارەدا نەجووڵا. نا، لە سەرسامی خۆم و تەلیسمی پێشهاتەکە، ژنەکەمم هەر لەیادیش نەمابوو... بە گوژم، وەک سەردەمی مێرد منداڵیی خێرا دەهاتم و تەنیا سێ هەنگاوی مابوو بیگەمێ... لەگەڵ وتم هەرسێکی، بە هەموو هێزێکمەوە خۆم بۆ سەرپشتی جەنابی دێو هەڵدا... لە خۆشیاندا بە فڕین دەفڕیم... بە هەوای فێنکی ڕووی دەریا جەستەم تورت. لەو تافەدا کێشی تەنیا کۆترێکم مابوو... کاتێکم بەخۆ زانی لە ئاسمانێڕا، دەهاتمەوە و شلپ بەربوومەوە ناو دەریایەکەی ژێرم. دەریای باکوور. بەخێرایی هەتا بنی بنەوە ڕۆچووم! کاتێ بەپەلە قاژەو پشووی سوارو جەستەی ماندووەوە، بڵقە بڵق لەڕووی دەریاوە سەرم کێشایەوە، نەکووپە دیار مابوو نە جەنابی دێو...

july 27,2007 – کۆبنهاون